

OBSAH

Předmluva	4
1. Úvod	5
2. Klasifikace servisních robotických systémů	7
2.1. Klasifikace subsystému mobility	9
2.2. Autonomní lokomoční robotické systémy	11
2.2.1. Faktory určující návrh lokomočních robotických systémů	11
3. Lokomoční ústrojí u biomechanických principů řešení servisních robotů	13
3.1. Lokomoční ústrojí u kráčejících robotů	13
3.2. Lokomoční ústrojí u skákajících robotů	25
3.3. Lokomoční ústrojí u robotů s plazivým pohybem	26
4. Klasifikace a navrhování kolových lokomočních ústrojí servisních robotů	29
4.1. Klasifikace kolových lokomočních ústrojí kolových robotů	29
4.1.1. Konstruktivní požadavky na roboty s kolovým lokomočním ústrojím	30
4.2. Návrh pohonů kolových lokomočních ústrojí	32
4.2.1. Valivý odpor	33
4.2.2. Vzdušný odpor	35
4.2.3. Odpor stoupání	36
4.2.4. Odpor zrychlení	36
4.2.5. Odpor při pohybu po měkkém terénu	37
4.2.6. Odpor při přejíždění překážky	40
4.2.7. Celkový jízdní odpor a tažná síla	44
4.2.8. Potřebný kroutící moment na hnacích kolech lokomočního ústrojí	45
4.3. Odpor proti pohybu při zatáčení kolových lokomočních ústrojí	45
4.4. Návrh konfigurace lokomočního ústrojí s ohledem na stabilitu robotu	46
4.4.1. Statická stabilita robotu	47
4.4.2. Vliv terénu na stoupavost robotu	48
5. Kolová lokomoční ústrojí servisních robotů a jejich charakteristika	50
5.1. Jednokolové lokomoční ústrojí	50
5.1.1. Rovnice neholonomního vázaného systému	52
5.1.1.1. Kanova metoda	52
5.1.1.2. Normální tvar neholonomního systému	54

5.1.1.3.	Vyjádření stavového prostoru	55
5.1.2.	Matematický model robotu s jednokolovým lokomočním ústrojím	56
5.2.	Dvojkolové lokomoční ústrojí	59
5.3.	Tříkolové a čtyřkolové lokomoční ústrojí	66
5.3.1.	Koncepce lokomočního ústrojí	66
5.3.2.	Diferenčně řízené lokomoční ústrojí	71
5.3.2.1.	Matematický model diferenčně řízeného lokomočního ústrojí	71
5.3.3.	Lokomoční ústrojí s více stupni volnosti	75
5.3.4.	Lokomoční ústrojí se synchronním řízením	77
5.3.5.	Lokomoční ústrojí řízené Ackermanovým způsobem	78
5.3.6.	Matematický model autonomního robotu (AR) s kolovým lokomočním ústrojím	81
5.3.6.1.	Kinematické rovnice autonomního robotu s tříkolovým lokomočním ústrojím	81
5.3.6.2.	Kinematický a dynamický model AR se čtyřkolovým lokomočním ústrojím	83
5.3.7.	Tříkolové a čtyřkolové lokomoční ústrojí se všesměrovými koly	87
5.3.7.1.	Lokomoční ústrojí využívající Stanfordská všesměrová kola	87
5.3.7.2.	Kinematický model tříkolového lokomočního ústrojí se Stanfordskými koly	90
5.3.7.3.	Roboty využívající lokomoční ústrojí s univerzálními koly	93
5.3.7.4.	Roboty využívající lokomoční ústrojí s koly Illanator	94
5.3.7.5.	Matematický model čtyřkolového lokomočního ústrojí se všesměrovými koly Illanator	99
5.4.	Šestikolové a více kolové lokomoční ústrojí	101
5.4.1.	Koncepce lokomočního ústrojí	101
5.4.2.	Roboty se šestikolovým lokomočním ústrojím	104
5.4.3.	Roboty s více než šestikolovým lokomočním ústrojím	106
5.5.	Mobilní roboty se speciálním typem lokomočního ústrojí	108
5.6.	Mobilní roboty s lokomočním ústrojím mající Weinsteinova kola	109
5.7.	Mobilní roboty s lokomočním ústrojím typu MaxWheel®	110
5.8.	Člávkové pojezdy	111
5.9.	Atypické konstrukce kol lokomočních ústrojí mobilních robotů	112

6.	Ověřování modelů kolových lokomočních ústrojí v prostředí systému MSC/ADAMS	113
6.1.	Vytváření a export modelu lokomočního ústrojí v prostředí Pro/ENGINEER	113
6.2.	Import a úprava modelu lokomočního ústrojí v prostředí MSC/ADAMS	115
6.3.	Vytváření a modifikace polygonu	124
6.4.	Ověřování jízdních vlastností modelů kolových lokomočních ústrojí v systému MSC/ADAMS při jízdě v přímém směru	126
6.5.	Ověřování jízdních vlastností modelů kolových lokomočních ústrojí v systému MSC/ADAMS při jízdě po libovolné trajektorii	134

6.6.	Ověřování jízdních vlastností modelů zavěšení kola v systému MSC/ADAMS na testovacím polygonu	142
7.	Pásová lokomoční ústrojí servisních robotů a jejich charakteristika	146
7.1.	Charakteristika pásových lokomočních ústrojí	146
7.2.	Příklady aplikací servisních robotů s pásovým lokomočním ústrojím	148
7.3.	Koncepce a uspořádání pásových lokomočních ústrojí	154
7.4.	Matematický model a návrh pohonů pásového lokomočních ústrojí	158
8.	Závěr	164
	Literatura	165

Rozpracované postupy ověřování a optimalizace ve fyz. návrhu konstrukce jsou využitelné pro všechny typy lokomočních ústrojí mobilních robotů. Rozpracování metod a prostředků pro návrh mobilních servisních robotů probíhá od roku 1999 jako součást výzkumného záměru MŠMT: CEZ-J1798-772300008 „Inovace konstrukcí strojů a zařízení směřem ke zvýšení výkonosti, spolehlivosti, úspor energie a ochrany životního prostředí“. V rámci těchto úkolů je třeba zaměřit na kolová a pásová lokomoční ústrojí mobilních servisních robotů.

Vzhledem k neustálému pronikání servisních robotů do všech ústrojírenských oblastí ve světě tak dává předpoklad, že i v rámci České republiky bude narůstat počet praktických aplikací s využitím těchto robotických prostředků. S rostoucím významem servisní robotiky jde o problematiku která přispěje k rozvoji oboru.